

Nr 306.

Av herr Nilsson, Bror, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyggnad av lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen nr 177 angående utbyggnad av lantbruks-, veterinär- och skogshögskolorna m. m. gör departementschefen följande uttalande: »Beträffande de av utredningen föreslagna laboratorsbefattningarna vid institutionerna för djurfysiologi, husdjurens avels- och raslära samt husdjurens utfodring och skötsel kan jag icke finna att behovet av dylika tjänster tillräckligt styrkts, helst som ifrågasvarande ämnen tangera den veterinära forskningens områden».

Ända hittills hava huvudämnen vid våra lantbruksundervisningsanstalter benämnts jordbrukslära och husdjurslära. Även om en fortskridande differentiering av dessa ämnen sker t. ex. genom maskinlärans utbrytning ur jordbruksläran och fysiologien ur husdjursläran, vilken sedan gammalt är delad i de tvenne huvudavdelningarna avelslära och utfodringslära, så återstår dock mycket betydande lärostoff, som alltjämt måste inrymmas under de ursprungliga beteckningarna. Jordbruksekonomien behandlas och studeras visserligen såsom ett fristående ämnesområde, men detta kan icke befria forskarna inom avels- eller utfodringslära från att anlägga ekonomiska synpunkter på sina frågeställningar. Det är tvärtom detta som är det specifika för dessa ämnesområden. En fysiolog kan nöja sig med att utforska, vilka näringsämnen djurkroppen behöver, men en forskare på utfodringslärans område måste därjämte forska efter på vilket sätt dessa näringsämnen kunna bäst och billigast tillföras djurkroppen. Dessa praktiskt-ekonomiska frågeställningar äro oundgängligen nödvändiga för all forskning inom jordbrukets båda huvudämnen. Det material forskningen har att bearbeta blir genom bundenheten vid de ekonomiska synpunkterna mycket stort och svårbearbetat. Därför, och även på grund av ämnenas allmänna vidlyftighet, är det anmärkningsvärt, att departementschefen funnit laboratorsbefattningar vid dessa institutioner å lantbrukshögskolan överflödiga.

Lika anmärkningsvärd måste man finna departementschefens hänsyftning därpå, att ifrågasvarande ämnen tangera den veterinära forskningens områden. En dylik uppfattning torde lätt kunna leda därhän, att ingen av dessa högskolor toge det verkliga ansvaret för forskningen inom t. ex. ut-

fodringslärans område. Huru viktig denna fråga om husdjurens utfodring är förstå vi bäst, om vi besinna, att huvudparten av vad den svenska jorden ger och mycket därtill, som vi importera, passerar djurkropparna för att förädlas till animaliska produkter. För den veterinäre forskaren måste huvudfrågan alltid vara att söka utröna, vilken inverkan utfodringen har på djurens välbefinnande och hälsotillstånd. Att detta även ur ekonomisk synpunkt är en viktig fråga, det ligger i öppen dag, men frågeställningen är ändå icke av samma ekonomiska art som den husdjursläremannen ställer. För honom gäller att utforska den samtidigt fysiologiskt bästa och ekonomiskt billigaste utfodringen. Detta är ett så stort och svårt problem, att det mer än väl motiverar hållandet av nödiga medhjälpare åt professorn i ämnet. Därtill kommer att forskningen på hithörande område är ganska ny, vadan goda resultat äro att förvänta. Liknande synpunkter kunna anläggas i fråga om den andra huvudavdelningen inom husdjursläran, nämligen avels- och rasläran.

Med anledning av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att göra det uttalandet, att laboratorsbefattningar vid institutionerna för husdjurens avels- och raslära samt husdjurens utfodring och skötsel snarast möjligt böra inrättas.

Stockholm den 1 april 1948.

B. A. Nilsson.
